

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Lavruk O., Slavina N.

State Agrarian and Engineering University in Podillya

THEORETICAL ASPECTS OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF THE LOCAL GOVERNMENT PERSONNEL

Ключові слова: місьцеве самоврядування, професійна компетентність, посадова особа місцевого самоврядування.

Keywords: local self-government, professional competence, public servant of local government.

Місьцеве самоврядування є однією з форм реалізації влади народу на місцевому рівні і являє собою важливий елемент взаємозв'язку держави і суспільства, реалізації можливостей кожної окремої особи. Саме з професіоналізмом та професійною компетентністю посадових осіб пов'язана організація та функціонування служби в органах місцевого самоврядування. Тому дуже важливо, щоб посадові особи місцевого самоврядування мали відповідну підготовку до виконання покладених на них функцій та завдань.

Сутність професійної компетентності вивчається представниками різних наук – державного управління, педагогіки, психології, соціології, економіки, культурології, філософії, юриспруденції тощо. Кожна з них розглядає специфічні аспекти компетентності як показника зрілості діяльності, праці, особистості людини в системі професійних відносин [2, с. 7]. Незважаючи на численність досліджень з проблеми професійної компетентності фахівців, і досі не існує єдиного підходу до визначення професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування. Компетентність – широкий загальний світогляд і культура, професійні знання теорії управління, психології, наукових основ управління, здатність реалізувати свої знання на практиці, знання методів психології, соціологічних досліджень, володіння комплексом управлінських умінь [3]. Вона побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних ставлень та практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань, умінь, усього того, що можна мобілізувати для активної дії [6, с. 74]. Узагалі у більшості наукових праць «професійна компетентність» розглядається як результат аналізу професійно значущих властивостей більшості людей, які підготовлені до професійної діяльності або займаються нею, лише на основі зафіксованої сукупності ознак, що визначають ідеалізований еталон, модель професійно компетентної особистості [1, с. 47-48]. Більшість науковців подають професійну компетентність як форму виконання працівником своєї діяльності, зумовленої знаннями та практичними вміннями. Зауважимо, що посадові особи місцевого самоврядування повинні мати здатність актуалізувати свої знання, вміння, навички та адекватно їх проявити при прийнятті управлінських рішень, спрямованих на забезпечення виконання функцій територіальних громад та основних функцій управлінської діяльності. Компетентність включає в себе повноваження щодо здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій, які дозволяють вирішувати питання місцевого значення.

Існує думка про те, що набір компетентності посадовця можна отримати в результаті вивчення відповідної документації та в процесі спостереження за роботою успішних управлінців. Проте, якщо йдеться про посадових осіб місцевого самоврядування, то наукове вивчення ускладнюється тим, що не існує нормативно-правового акту із затвердженими професійно-кваліфікаційними характеристиками для кадрового корпусу місцевого самоврядування, які працюють у виконавчих органах рад різних рівнів.

Виходячи з сутності компетенції як сукупності здібностей і особистісних характеристик працівника, що визначають його поведінку людини при фіксованих зовнішніх умовах і сприяють виконанню організаційних функцій та завдань [5, с. 117], пропонується визначення професійної компетентності державного службовця як його здатності до доцільних дій для результативного та ефективного розв'язання ситуацій, що виникають у процесі виконання службових обов'язків [4, с. 193]. Для кожного фахівця важливо мати здатність знаходити обґрунтовані рішення в межах своєї компетенції найкраще та прийнятне для кожної ситуації, самостійно мислити, послідовно забезпечувати їх виконання та нести за них відповідальність.

Таким чином, професійна компетентність посадової особи місцевого самоврядування – це її здатність ухвалювати обґрунтовані рішення, в рамках своєї компетенції щодо ефективної діяльності органу місцевого самоврядування, основою якої є професійні управлінські компетенції. Тому професійна компетентність посадовця не обмежується рівнем професійної освіти та теоретичної підготовки. Професійно компетентний посадовець – це належним чином підготовлена, досвідчена людина, яка має здатність ухвалювати обґрунтовані рішення, на основі наявних знань, відповідні змісту конкретної ситуації, результати якого будуть позитивними для держави та територіальної громади. З цього випливає, що компетентна посадова особа місцевого самоврядування володіє сукупністю властивостей: знаннями в галузі державного управління, місцевого самоврядування, права, фінансів, економіки, психології, етики тощо, що спираються на систематизовану теоретичну базу і визначають успішність діяльності посадовця з реалізації функцій місцевого самоврядування; знаннями, що визначають успішність комунікативної, організаційної, управлінської діяльності посадовця; уміннями, що забезпечують успішне розв'язання загально соціальних та професійних проблемних ситуацій, прихильність до ідеалів посадовця органу місцевого самоврядування та схильність до кар'єрного зростання; ухвалення оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях, оцінювання, коректування та їх виконання; адаптацію до постійно змінних умов; постійне професійне вдосконалення та самоосвіта; досвід, авторитетність у сфері своєї професійної діяльності.

Вважаємо, що професійна компетентність посадової особи місцевого самоврядування має бути реалізована посадовцем у професійній діяльності. При цьому людина повинна постійно самовдосконалюватись, використовуючи свій інтелектуальний потенціал, застосовуючи інноваційні методи, творчі підходи до вже усталених прийомів у роботі, уміти адаптуватися та освоювати нові управлінські завдання.

Література:

1. Администратор образования: управленческая компетентность в современных условиях: сб. матер. науч.-практ. конф. НИРО. – Н. Новгород: Нижегородский гуманитарный центр, 2000. 241 с.
2. Беспалов П. В. Акмеологическая концепция формирования информационно–технологической компетентности государственных служащих. М.: ИКФ Каталог, 2002. 236 с.
3. Вдовиченко Р. Діяльність міського управління освіти з підвищення професійної компетентності керівників шкіл. *Освіта і управління*. 2003. Том 6. число 1. С. 33-40.
4. Дзвінчук Д. Підвищення кваліфікації державного службовця як процес і результат розвитку компетентності. *Вісник УАДУ*. 1999. № 1. С. 190-194.
5. Лаврук О.С. Управління формуванням професійної компетенції персоналу підприємств. Збірник наукових праць ПДАТУ. Вип. 24. Частина 3. Кам'янець-Подільський, 2016. С. 116-121.
6. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. *Освітній дайджест*. 2004. № 4 (8). С. 71-76.